

Oranžová stuha roku 2023

Obsah

Slovo ministra	4 - 5
O soutěži Vesnice roku	6 - 7
Branišovice	8 - 9
Česká Metuje	10 - 11
Kněžice	12 - 13
Nedachlebice	14 - 15
Roprachtice	16 - 17
Smrčná	18 - 19
Tisá	20 - 21
Truskovice	22 - 23
Velký Malahov	24 - 25
Vítězné obce minulých ročníků ocenění Oranžová stuha	26

Oranžová stuha 2022

Slovo ministra

Vážení příznivci venkova,

soutěž Vesnice roku má za sebou již 27. ročník, což dokazuje, že rádi přispíváte k dalšímu rozvoji vašich domovů, našeho venkova. Že Vám na místech, kde žijete, záleží. I díky této soutěži každoročně vidíme, jak vzájemná podpora a pevné vazby v obcích přispívají k jejich zvelebení, aktivnímu životu obyvatel, a především k vytváření společného domova, kde je jim dobře. A právě to je cílem soutěže – vyhledávat a podpořit obce z celé České republiky, jejichž obyvatelé je nepovažují jen za místo, kde bydlí, ale za svůj domov.

Prostřednictvím soutěže můžeme podpořit obce v investiční oblasti díky ceně v podobě dotace. Neméně důležité je ale i ocenění každodenní práce a úsilí jejich obyvatel, protože fungující komunity, bohatý společenský a spolkový život zásadně ovlivňují kvalitu života. A to je něco, co za žádnou dotaci nepořídíte.

Ministerstvo zemědělství od roku 2007 uděluje v rámci soutěže Vesnice roku Oranžovou stuhu. Oceňuje tak obce za

výbornou spolupráci ze zemědělským nebo lesnickým podnikem, případně místní dobrovolnou organizací z oblasti zemědělství.

Tato publikace představuje obce, které Oranžovou stuhu získaly ve svých krajích a postoupily do celostátního kola. V letošním roce se o ocenění Oranžová stuha utkalo devět obcí z devíti krajů. Každá z nich je něčím specifická a každá z nich má svým obyvatelům co nabídnout. U každé obce si můžete přečíst, čím celostátní hodnotitelskou komisí zaujala.

Děkuji starostkám, starostům a obyvatelům všech 176 obcí, které se do soutěže přihlásily. Za odvahy, čas a energii, kterou věnovali přípravě prezentace svých obcí, doufám, že si účast v soutěži užili, byť třeba nezmáhali.

Marek Výborný
ministr zemědělství

O soutěži Vesnice roku

Do letošního 27. ročníku soutěže vesnice roku se přihlásilo 175 obcí. Cílem soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova.

Soutěže se mohou zúčastnit obce s počtem obyvatel do 7 500, které mají zpracovaný vlastní strategický dokument zabývající se rozvojem obce, program obnovy vesnice nebo program rozvoje svého území (více o podmínkách soutěže na www.vesniceroku.cz).

Vyhlašovatelé soutěže:

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Spolek pro obnovu venkova ČR
Ministerstvo zemědělství
Svaz měst a obcí ČR

Spoluvyhlašovatelé soutěže:

Kancelář prezidenta republiky, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo kultury, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Sdružení místních samospráv ČR, Asociace krajů ČR a od letošního roku i Národní síť Místních akčních skupin ČR. Soutěž je organizována ve dvou kolech – krajském a celostátním. V rámci krajských kol jsou udělována následující hlavní ocenění:

Zlatá stuha – vítěz krajského kola

Ocenění získá obec, která nejvíce a vyváženě osloví komisi ve všech posuzovaných oblastech. Komise sleduje úroveň společenského života v obci, aktivity občanů, celkový obraz vesnice, občanskou vybavenost a infrastrukturu, spolupráci s podnikateli v obci, vzhled veřejných prostranství, péči o zeleň a krajinu a v neposlední řadě také koncepční dokumenty obce.

Modrá stuha – za společenský život

Znakem společenského života vesnice je mj. to, že jej vytvářejí lidé nejen pro ostatní, ale i pro sebe. V oceněné obci bývá řada spolků tradičních i novodobých, udržují se a obnovují tradice a obyčeje. V ocenění je důležitá péče o duchovní hodnoty obce a návaznost na tradice.

Bílá stuha – za činnost mládeže

Oceňovány jsou aktivity místních spolků v oblasti výchovy mladé generace, práce s dětmi v knihovně či vytváření podmínek pro trávení volného času.

Zelená stuha – za péči o zeleň a životní prostředí

Je udělena obcím, které jsou mimořádným příkladem v péči v oblasti životního prostředí, zeleně a veřejných prostranství i tvorby a péče o přírodní prvky v krajině. Oceňovány jsou

i snahy o revitalizaci navazující otevřené krajiny, výsadby tradičních stromořadí a obnova druhové skladby.

Oranžová stuha – za spolupráci obce se zemědělským subjektem

Cílem ocenění je povzbudit představitele obcí, zemědělce hospodařící v obci a občany ke vzájemné spolupráci, která povede ke zvelebování obce a zlepšení života jejich obyvatel. Jsou vyhledávány, zveřejňovány a oceňovány příklady dobré spolupráce obce a zemědělského subjektu (zemědělského nebo lesnického podniku) či obce a místní dobrovolné organizace v zemědělském sektoru (např. myslivců, rybářů, včelařů) při obnově a rozvoji venkova. Partnerství ze strany obce může být naplňováno také v rámci dobrovolného svazku nebo místní akční skupiny. Ocenění je udělováno od roku 2007, od kdy se Ministerstvo zemědělství soutěže účastní jako jeden z vyhlašovatelů. Krajská kola soutěže se uskutečnila v průběhu května a června. Celostátní hodnotitelská komise navštívila vítězné obce krajských kol v první polovině září. Posuzovala obce dle hodnotících kritérií a vybrala obec, která se stala nositelem titulu Oranžová stuha České republiky roku 2023.

S oceněním Oranžová stuha je spjata finanční odměna ve formě dotace z rozpočtu Ministerstva zemědělství (MZe) a podprogramu Podpora obnovy a rozvoje venkova administrovaným Ministerstvem pro místní rozvoj. Finanční odměna, resp. dotace je udělena dle platných Zásad podprogramu Podpory obnovy a rozvoje venkova a dle možností MZe pro daný rok. Obec, které bylo uděleno ocenění v rámci krajského kola soutěže, získá finanční odměnu, resp. dotaci až do výše 600 tis. Kč. Obec, která se v rámci celostátního kola umístila na třetím místě, získá finanční odměnu, resp. dotaci až do výše 700 tis. Kč. Obec na druhém místě získá finanční odměnu, resp. dotaci až do výše 800 tis. Kč. Obec na prvním místě, získá finanční odměnu, resp. dotaci až do výše 900 tis. Kč.

Bližší informace k soutěži naleznete na stránkách Ministerstva zemědělství, subportálu venkov na www.eagri.cz/venkov.

Hodnotící kritéria

U hodnocených obcí se posuzuje: podíl místních zemědělských subjektů na zaměstnanosti obyvatel obce, péče o celkový vzhled obce, společné projekty, místní produkty a jejich marketing, využití netradičních zdrojů energie a nezemědělské aktivity. Posuzuje se i prezentace obce během hodnocení, organizace návštěvy nebo celkový dojem z obce.

Členové celostátní hodnotitelské komise:

Mgr. Jana Bartošová – Státní zemědělský intervenční fond
Ing. Vladislav Hadáček – Spolek pro obnovu venkova ČR
Mgr. Vít Hrdoušek – Národní síť Místních akčních skupin ČR
Ing. Martin Charvát – Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu
Mgr. Marta Kristenová – Ministerstvo zemědělství
Ing. Lenka Rychlá – Zemědělský svaz ČR
Ing. František Winter – Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů

Branišovice

2. místo v celostátním hodnocení

**Oranžová stuha Jihomoravského kraje
roku 2023**

Okres	Brno-venkov
Kraj	Jihomoravský kraj
NUTS 2	Jihovýchod
Adresa obecního úřadu	Branišovice 57, 67177
Web	www.branisovice.cz
Místní akční skupina	MAS Podbrněnsko, spolek
Počet obyvatel	602
Rozloha obce	1106 ha

Branišovice jsou malou obcí, která mnohé nabízí nejen svým obyvatelům, ale také v celostátním měřítku, prostřednictvím sdílení dobré praxe.

Obec se pyšní existencí několika aktivních zemědělců i provozovnou nadnárodního zemědělského subjektu (šlechtitelská stanice Ragt Czech, s.r.o.) či netradičním zážitkovým gastronomickým podnikem v budově bývalé obecní barokní sýpky (Hotel a Krčma U Císařské cesty), jenž podporuje regionální produkty.

Dále obec spolupracuje i Rybníkářstvem Pohořelice, a.s., které v katastru obce chová Pohořelického kapra, který má ocenění "Chráněné označení původu". Branišovice mají s těmito subjekty vybudované nadstandardní vztahy.

Díky vybudování Komunitního centra v Branišovicích a zřízení pozice komunitní sociální pracovnice probíhá také výborná spolupráce s 11 místními spolky, jenž se velmi aktivně zapojují do dění v obci. Spolupráce všech pak umožňuje maximálně využívat místních zdrojů, rozvíjet komunitní život i tradice a řemesla. Vinařský spolek Branišovice, svépomocí opravuje pod odborným dozorem obecní sklep, který je v havarijním stavu a spolek ho má ve výpůjčce na 20 let. Český svaz chovatelů, z.s., Základní organizace Branišovice, daroval obci výstavní areál a společně budovy opravují. V areálu probírají okresní výstavy zvířectva. Spolek rybářů Branišovice se stará o obecní rybník "Kačák", který má ve výpůjčce na 20 let. Upravuje zeleň a stará se o majetek,

který je součástí areálu, včetně plánu na vybudování zázemí a posezení s komunitním grilem a bioplynovou stanicí.

Opomenout nelze také založení spolku Energetická regionální komunita Podbrněnsko, jenž usiluje o zavedení nového energetického modelu, tzv. komunitní energetiky založené na obnovitelných zdrojích energie, které se na území obce nebo regionu vyrobí. Obec se také zapojila do Paktu starostů a primátorů a akčního plánu pro udržitelnou energii a klima.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

Výrazná provázanost společenského života se zemědělskými a vinařskými subjekty a spolky, a to již od útlého věku, např. prostřednictvím vinohradu v areálu školy.

Příkladná spolupráce obce v rámci místní akční skupiny a mikroregionu, zvláště v energetice. Inovativní využití malé bioplynové stanice pro spolkové zázemí – obecní gril.

Cenný je vysoký počet spolků se vztahem k zemědělství a chovatelství.

Hodnotná je dlouholetá spolupráce obce a šlechtitelské stanice při tvorbě veřejných prostranství a podpoře společenských událostí.

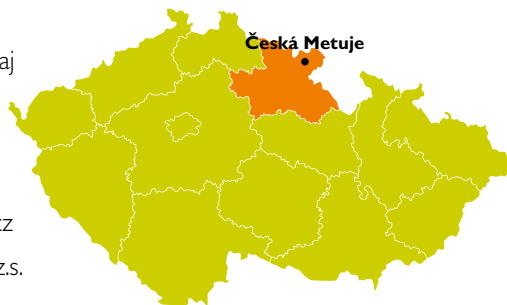

Česká Metuje

Oranžová stuha Královéhradeckého kraje roku 2023

Okres	Náchod
Kraj	Královéhradecký kraj
NUTS 2	Severovýchod
Adresa obecního úřadu	Česká Metuje 10, 54956
Web	www.ceskametuje.cz
Místní akční skupina	MAS Stolové hory, z.s.
Počet obyvatel	299
Rozloha obce	969 ha

Česká Metuje je malou obcí ležící severozápadně od Police nad Metují v nadmořské výšce 450 – 550 m.n.m. Obec je rozdělena na místní část Česká Metuje, Vlášenska a Skalka rozkládající se na třech katastrálních územích o celkové rozloze 969 ha. Územím protéká řeka Metuje s pravostranným přítokem Vlášenska. Katastr obce leží v CHKO Broumovsko a v Polické křídové pánvi, které je spravováno Agenturou ochrany přírody.

V obci jsou dva významné zemědělské subjekty. Konopro s.r.o. je českým pěstitelem konopí, ze kterého firma následně vyrábí produkty pro farmaceutický, kosmetický a potravinářský průmysl. Zemědělské družstvo Ostaš je zaměřené na živočišnou výrobu, které je podmíněno i pěstováním plodin – krmiv. ZD Ostaš vystavělo bioplynovou stanici, ze které v roce 2014 vybudovala obec teplovod, který zásobuje obecní budovy a několik soukromých objektů.

Se zemědělskými subjekty obec spolupracuje na péči o vzhled obce a při zpracování bioodpadu, kdy je možné využívat kompostárnu ve vlastnictví ZD Ostaš. V obci jsou fyzické osoby zabývající se živočišnou nebo rostlinnou výrobou. V roce 2022 byla vysazena v obci ovocná alej s původními druhy ovocných stromů (jabloně, třešně, švestky).

Obec pořádá tradiční kulturní akce jako hasičský ples, myslivecký ples, maškarní ples

či Metujská stezka, při kterých podporuje regionální výrobky a řemesla a spolupracuje se spolky působícími v obci – Sbor dobrovolných hasičů, modelářský klub Metuje a myslivecké sdružení Metuje. V roce 2019 zakoupila obec od ZD Ostaš nevyužívaný objekt s cílem výstavby obecních bytů.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

Zemědělské družstvo úzce spolupracuje s obcí nejenom na společenských aktivitách a údržbě krajiny, ale i při využití bioplynové stanice. Tu obec využívá pro občany a obec pro zpracování odpadů, i pro vytápění obecních budov a částí budov soukromých. Příkladné je využití a obnova brownfieldu na halu pro zpracování technického konopí, coby tradiční plodiny místního regionu. Zemědělský subjekt vytvořil a využívá inovativní technologii sušení konopí.

Obec podporuje místní občany nejen v řadě spolků, ale i úspěšnou snahou o udržení místní prodejny potravin.

Kněžice

Oranžová stuha Středočeského kraje roku 2023

Okres	Nymburk
Kraj	Středočeský
NUTS 2	Střední Čechy
Adresa obecního úřadu	Kněžice 37, 28902
Web	www.obec-knezice.cz
Místní akční skupina	MAS Mezilesí Kněžice o.s.
Počet obyvatel	530
Rozloha obce	2800 ha

Díky spolupráci s obyvateli, soukromými zemědělci a se zemědělskou akciovou společností, se obci daří 16 let provozovat projekt energeticky soběstačné obce, který se skládá z bioplynové stanice a z kotelny na biomasu. Zemědělci i místní obyvatelé dodávají své bioodpady. My vyrobíme teplo a elektřinu a přírodě navracíme živiny ve formě digestátu (přírodní hnojivo). Důležitou součástí je to, že téměř všichni obyvatelé a podnikatelé v obci odebírají teplo z projektu.

Projekt energeticky soběstačné obce získal několik ocenění:

2018 – Přeměna odpadu na zdroje, 3. místo, vyhlášovatel MPO, 2020 – Chytrá radnice, Časopis Moderní obec, 2022 – Hlavní vítěz Energy Globe a 3. místo v hlasování veřejnosti, 2022 – 3. místo SDGs, udržitelný rozvoj, 2023 – Náš Evropský projekt, 2023 – Ocenění Evropské komise, 3. místo.

Úspěšná realizace projektu se podařila především díky spolupráci a pochopení obyvatel s plány obce, podařilo se překonat počáteční nedostatky i 15letou úvěrovou zátěž. Nyní si obec zaslouženě užívá centrálního zásobení teplem a čeká na zákon o komunitní energetice, aby mohla sdílet i elektřinu.

Probíhá aktivní spolupráce místních spolků a obyvatel na aktivitách v obci, která se snaží společně budovat příjemné sociální klima, díky němuž se v obci dobře žije všem věkovým skupinám. V roce 2023 proběhl již VII. ročník akce

Den obce, který je poděkováním za spolkovou činnost a odměnou obyvatelům a obnovením tradice poutí.

V obci Kněžice probíhají KPÚ již od roku 1995 a bylo celkem proinvestováno kolem 100 000 000 Kč. Následnou péči zabezpečuje obec společně se zemědělci, kteří pomáhají se sekáním ploch, popřípadě se zaléváním.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

Obec má propracovaný systém zpracování odpadů v bioplynové stanici zásobující obecní i soukromé budovy v obci teplem a družstvo i elektřinou.

Příkladná je dlouholetá péče o krajinu v rámci pozemkových úprav, včetně prvků USES a pilotní realizace agrolesnického systému.

Viditelná je úzká spolupráce mezi spolky a místními zemědělci a hojné zapojení spolků do bohatého společenského života obce.

Nedachlebice

**Oranžová stuha Zlínského kraje
roku 2023**

Okres Uherské Hradiště

Kraj Zlínský kraj

NUTS 2 Střední Morava

Adresa Nedachlebice 250,
68712

Web www.nedachlebice.cz

Místní akční skupina MAS Dolní Poolšaví

Počet obyvatel 800

Rozloha obce 1159 ha

Obec Nedachlebice, která nedávno oslavila 810 let od první písemné zmínky v darovací listině Olomoucké kapituly, se nachází v údolí toku Zlámaneckého potoka a jeho přítoků. Z jihu i severu ji obepínají kopce nastupující Vizovické vrchoviny. Sama leží na pomyslné hranici Slovácka a Valašska.

Ve znaku obce je štika držící vinný hrozen, odkazující na rybníky a vinohrady na jižních stranách. Obojí bylo před stovkami let na území obce. Tato historie je dávnou minulostí, kterou ale postupně obnovujeme. Obec vlastní tři rybníky, bude je nové mokřady a připravuje stavbu čtvrtého. Místní vinaři už znovu vysadili první tratě.

Katastr obce má více jak 1100 hektarů hlavně polí a lesů. Z jihu je z poloviny tvořen Přírodním parkem Pracká vrchovina a je pomyslně rozdělen na tři části, Holýška, Podbůdí a Horní konec.

Slovácký kroj, jak slavnostní, tak pro běžné "selské" nošení se řadí ke krojům tzv. Bilovským, písněmi se ale někdy zařazujeme spíše do oblasti Luhačovického Zálesí.

Obec Nedachlebice v posledních letech vysadila více jak 250 stromů v intravilánu obce, změnila odpadový systém tak, aby

dodržovala limity stanovené odpadovým zákonem, stará se o vodní systém obce a ve spolupráci s oběma zemědělskými podniky mění zaužívaný systém hospodaření v udržitelnější. A to jak skutečnými realizacemi, tak osvětou při největších akcích obce: Den na Farmě a Traktoriáda.

V letošním roce obec přesadí do obecního lesa v Pastvisku 1500 stromů dubů z místních žaludů, které vyrostly v obecní školce. Obec také provozuje vlastní komunitní kompostárnu.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

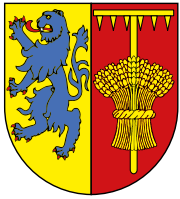
Výrazné zapojení obce a zemědělských subjektů do péče o krajinu, včetně klidových zón a s velkým podílem vodních ploch.

Příkladný je chov genofondu přeštického prasete u soukromého zemědělce.

Zemědělci spolu s obcí organizují atraktivní společenské i sportovní akce pro občany a širokou veřejnost – Den na Farmě a Traktoriáda.

Společensky cenná je i výstavba kostela sv. Cyrila a Metoděje svépomocí a jejím financováním z darů občanů.

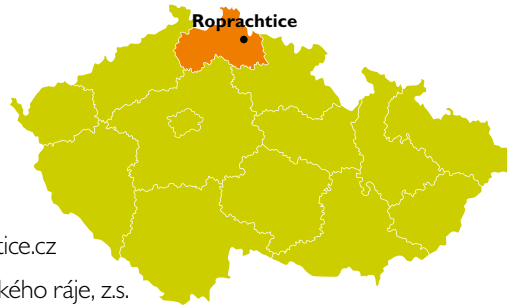
Roprachtice

3. místo v celostátním hodnocení

Oranžová stuha Libereckého kraje roku 2023

Okres	Semily
Kraj	Liberecký
NUTS 2	Severovýchod
Adresa obecního úřadu	Severovýchod Roprachtice 144, 51301
Web	www.obecroprachtice.cz
Místní akční skupina	MAS Brána do Českého ráje, z.s.
Počet obyvatel	289
Rozloha obce	1160 ha

Obec Roprachtice se nachází v prosluněném podkrkonošském údolí v nadmořské výšce 578 m n.m. a jejím středem protéká Hrádecký potok, který následně vtéká do Jizery. Obec byla založena jako lesní lánová ves pravděpodobně již koncem 13. století v době osídlování pohraničí.

Vzhledem k tomu, že obec byla po celou dobu převážně zemědělská, tak i ve svém rozvoji v 19. století směřovala ke zpracování zemědělské produkce – např. tkaní lnu. Zemědělství představuje i v dnešní době největší potenciál obce. Prosperující Zemědělské družstvo zaměřené na živočišnou výrobu a produkci mléka, včetně jatek, zaměstnává celkem 35 lidí. Zemědělské družstvo se dlouhodobě také podílí na péči o celkový vzhled obce, zajišťuje odvoz směsného odpadu, provozuje kantýnu a službu „balíkovny“, pronajímá družstevní byty, vypomáhá obci s dodávkou vody do obecního vodovodu při nedostatku vody v obecních vodojemech, spolufinancuje vybudování lyžařských tratí a spolupracuje s obcí i v dalších oblastech.

Každé dva roky zemědělské družstvo pořádá v obci Chovatelský den, který navštěvuje mnoho návštěvníků, a kde se prezentují regionální potraviny a v obci chované ple-

meno červených strak, holštýnek a dalších hospodářských zvířat. Obec je známá také tím, že se v ní pěstuje špičaté červené zelí a vyrábějí tradiční sáčky zvané „vlčky“.

Obcí vede naučná terénní hra „Vlček, který nekouše“, která odhaluje mnoho informací o minulosti i současnosti Roprachtic.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

Neobvykle úzká spolupráce zemědělského družstva s obcí, zasahující do mnoha sfér společenského života obce – od pořádání Chovatelského dne, až provozování kantýny (v obci není obchod) a Balíkovny.

Inovativní spolupráce při sdílení zdrojů pitné vody mezi zemědělským družstvem a obcí. Udržování místních tradic – např. tzv. svatojánské postýlky; místních tradičních řemesel jako je výroba „vlčků“ a navlékání korálků. Vtipné využití názvu tradičních „vlčků“ pro naučnou stezku o místní historii a současnosti.

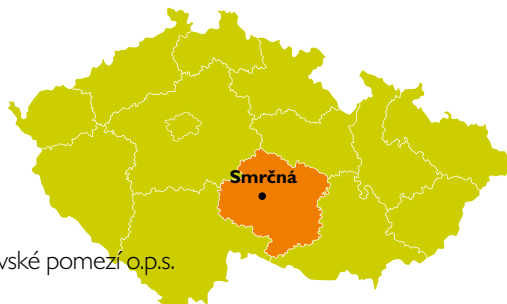

Smrčná

Oranžová stuha Kraje Vysočina
roku 2023

Okres	Jihlava
Kraj	Kraj Vysočina
NUTS 2	Jihovýchod
Adresa obecního úřadu	Smrčná 22, 58801
Web	www.smrčna.cz
Místní akční skupina	MAS – Českomoravské pomezí o.p.s.
Počet obyvatel	468
Rozloha obce	1236 ha

Nejstarší zmínka o obci Smrčná je z roku 1233 v souvislosti s desátkovou povinností obce podléhající faře u kostelíka sv. Jana Křtitele v Jihlavě. Smrčná je známa svým venkovským a klidným prostředím, je obklopena malebnými krajinami, zahrnujícími pole, lesy a kopce.

Spolupráce obce Smrčná se zemědělským subjektem zahrnuje několik projektů a aktivit, které mají za cíl podpořit udržitelné zemědělství, ochranu přírody a vzdělání zejména našich dětí. Hlavním projektem je Obecní záhumenka, která má za cíl spojit tradice a moderní přístupy v zemědělství. Společně jsme nově vybudovali v areálu naší školky Bylinkovou zahrádku s naučnou tabulí.

Obec dlouhodobě spolupracuje střední školou ŠECR v Jihlavě na realizaci společných projektů jako je Včelí stezka, Naučno-historická stezka obcí, Obecní včelstvo a Galerie Smrčná. Nově vybudovaná Naučná stezka Vranov ukazuje jak faunu a floru našeho okolí, tak zajímavosti o evropském rozvodí. Jako poslední vlašťovka je vzdělávací tabule Kulturní rostliny kolem nás, která umístěna na Obecní záhumence. Spolupráce obce s místním zemědělcem

a Knihovnou Smrčná přinesla svoje ovoce formou vzdělávacího programu pro naše děti ze školky.

Velkou radost nám dělá naše Obecní pec, která je místem setkávání všech generací u pečení chleba, mazanců nebo vánoček. Naši včelaři, myslivci, rybáři a zemědělci se aktivně zapojují do společenského a kulturního života v obci a mají zájem, aby si obec zachovávala svůj ráz, který zdědila po našich předcích.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

Plodná je spolupráce obce a Školy ekonomiky a cestovního ruchu Jihlava, díky které vznikly tabule Včelí stezky a naučno-historické stezky obcí nebo zázemí pro studenty oboru včelařství. Široká spolupráce obce, místního zemědělce a místních občanů, která vyústila v netradiční počín tzv. „obecní záhumenky“, kde jsou již druhým rokem pro veřejnost pěstovány plodiny typické pro místní region.

Příkladná je propagace místních zemědělských a včelařských produktů na poště partner s možností jejich nákupu.

Zajímavá a společensky využívaná je obecní pec.

Cenná je podpora pozitivního vztahu nejen dětí k zemědělství zřízením bylinkové zahrádky ve školce, semínkovny v knihovně nebo výukového programu, který vznikl ve spolupráci místního zemědělce a knihovny.

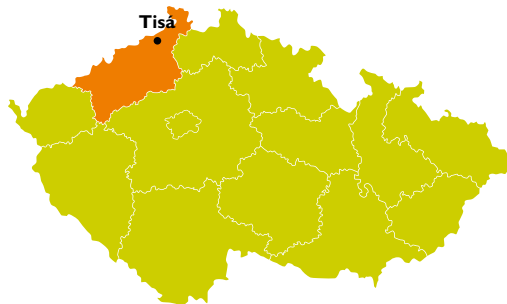

Tisá

Oranžová stuha Ústeckého kraje roku 2023

Okres	Ústí nad labem
Kraj	Ústecký
NUTS 2	Severozápad
Adresa obecního úřadu	Tisá 205, 40336
Web	www.tisa.cz
Místní akční skupina	MAS Labské skály
Počet obyvatel	971
Rozloha obce	1186 ha

Obec Tisá se nachází v Ústeckém kraji, v těsné blízkosti česko-německé státní hranice. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1653. Předchůdcem Tisé byla ves Šenštein (Schönstein) s tvrzí, která se nacházela na východním úbočí vrchu Tisá. V současné době prochází v tomto místě krásná Selská naučná stezka.

Průměrná nadmořská výška Tisé se pohybuje kolem 548 m n. m. Díky ojedinělému pískovcovému skalnímu městu je Tisá vyhledávaným místem turistů.

Zemědělsky využívaná půda zabírá pouze 30 % z celkové plochy, což je především způsobeno nevhodným reliéfem pro zemědělskou činnost. I přes nepříznivé podmínky (vysoká nad. výška, ne příliš úrodná půda) se společně snažíme vypořádat s obděláváním a údržbou mezofilních, druhově bohatých i běžných luk a zelených ploch.

Část luk je sekána pomocí obecní techniky a na většině ploch se pase odolné plemeno masného skotu skotské Galloway, a velmi nenáročné plemeno ovcí Valašky. Spolupráce obce a zemědělských subjektů významnou měrou přispívá k úpravě vzhledu a fungování obce. Zemědělská činnost občanům také nabízí možnost získání čerstvých potravin např. voňavý chléb, máslo, mléko a mléčné výrobky.

Na podzim roku 2020 byl v Tisé vysázen

ovocný sad. Rostou zde staré odrůdy jabloní, hrušní, slivoní, třešní, ořešáků, lísek a jeřábů. Pro zajištění zásobárny vody je v sadu vybudován rybníček, doplněný dřevěným molem s výhledem na Tisou a Tiské skály.

Čím je Tisá výjimečná? Jednoznačné počtem spolků, kterých je v obci více než dvanáct a svojí činností obohacují společenský, kulturní a sportovní život v obci. Mezi pravidelné podzimní akce patří společné šlapání zelí, na kterém se zpracuje na 300 kg zelí. V zimních měsících se koná soutěž o nejlepší nakládané zelí v obci. Zapojení spolků, obce a zemědělských subjektů přináší Tisé její jedinečný vzhled a vytváří výjimečnou komunitu.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

Byť v obci nejsou zemědělci s dlouholetou tradicí, dochází v této turisticky zatížené obci k nadějnému rozvoji zemědělských činností, jako je chov koní a nenáročného plemene skotu spojené s obnovou původního vzhledu krajiny a již zaniklých cest.

Komisi zaujalo založení krajinnotvorného sadu včetně inovativního využití vodních zdrojů soukromým subjektem. Sad je po dohodě využíván místními i turisty a je tak ukázkou příkladné spolupráce soukromého subjektu s obcí.

Obec má jasnou vizi svého rozvoje, kterou konzultuje s odborníky a snaží se tak do budoucna minimalizovat negativní dopady nadměrného turismu.

Truskovice

I. místo v celostátním hodnocení

**Oranžová stuha Jihočeského kraje
roku 2023**

Okres	Strakonice
Kraj	Jihočeský
NUTS 2	Jihozápad
Adresa obecního úřadu	Truskovice 73, 38901
Web	www.truskovice.cz
Místní akční skupina	MAS Rozkvět
Počet obyvatel	204
Rozloha obce	622 ha

Obec Truskovice na Strakonicku byla podle první dochované písemné zmínky založena roku 1274. Truskovice jsou nejmenší obcí regionu květů a plodů, regionu s vůní ovoce. Toto je výstižné označení mikroregionu Chelčicko-Lhenického, ve kterém se díky přírodním a klimatickým podmínkám daří již několik staletí pěstovat ovoce.

Historicky zde byl pěstován i len, jehož květy se staly symbolem obecního erbu a místní lidové tradice v podobě pořádání Staročeské konopické (lidová vesnická zábava pořádaná na znamení ukončení sklizně v závěru léta). Truskovice jsou součástí území památkové zóny Libějovicko-Lomecko. Ta je příkladem barokní komponované krajiny, proto snaha obce je, aby nová výstavba i případná rekonstrukce budov byla v souladu s celkovou harmonií a prostředím obce.

Obec s návesním rybníkem a kapličkou sv. Floriana je výlučně zemědělskou obcí obklopenou ovocnými sady. Zemědělské podniky jsou velmi důležité, nabízejí možnost sezónní práce. V obci komunitně funguje řada spolků např. dobrovolní hasiči, rybáři, pingpongový nebo pivní klub, obec aktivně podporuje místní Český svaz včelařů, z.s., základní organizaci Lomec. Ti všichni se aktivně podílí na komunitním a společenském životě v obci.

V roce 2012 byl název Chelčicko – Lhenické ovoce zapsán do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení.

Truskovice se staly díky místnímu pivovaru vyhledávaným nejen cyklistickým zastavením. Na katastru obce je i moštárna, pálenice a prodej ze dvora.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

Obec si zakládá na fungující ovocnářské komunitě a bohatém společenském životě. Stmelujícím činitelem obce je bezesporu i místní pivovar, který se, obdobně jako hojné místní spolky, podílí na společenském životě obce.

Příkladná je ochrana obce a zemědělského půdního fondu zbudováním a údržbou kaskád rybníků na pozemcích obce a zemědělských podnikatelů.

Udržování staleté ovocnářské tradice včetně podpory lokálních ovocných produktů a výrobků z nich za podpory obce, místní akční skupiny a mikroregionu.

Neobvyklá je např. i spolupráce pivovaru a místních rybářů, kteří dokrmují ryby mlátem. Výsledky spolupráce pak občané mohou ocenit v listopadu na dolovné nebo na Štědrý den.

Velký Malahov

Oranžová stuha Plzeňského kraje
roku 2023

Okres	Domažlice
Kraj	Plzeňský
NUTS 2	Jihozápad
Adresa obecního úřadu	Velký Malahov 28, 34601
Web	www.velkymalahov.cz
Místní akční skupina	MAS Český les
Počet obyvatel	238
Rozloha obce	1690,5 ha

Obec Velký Malahov a místní části Ostromeč a Jivany se rozkládají na rozhraní třech okresů – Domažlice, Tachov a Plzeň-jih. Tato tři starobylá sídla spojuje zeměpisná poloha i historie, která se podílela na jejich vzniku. Původní obyvatelé, jejichž předkové zde žili celá staletí, byli nuceni opustit své domovy. Po válce si noví obyvatelé a následně i jejich děti svůj domov zamilovali.

V obci působí několik zemědělských subjektů. Zemědělská výroba pana Zdeňka Bul-tase se zabývá pěstební činností a chovem ovcí. Výrazně se podílí na zadržení vody v krajině – vybudoval a opravil pět rybníků.

Zemědělská výroba pana Antonína Kolrose je také rodinný podnik – postupně přechází už na třetí generaci. Pěstuje zejména obilí, brambory a česnek. Na okraji obce vyrostla drůbežářská firma na produkci vajec – Vajčárna s.r.o. Nosnice jsou chovány ve dvou halách o celkové kapacitě 550 tis. kusů.

Mezi drobné zemědělské i nezemědělské subjekty se řadí paní Ludmila Pitrová s koňským povelcem, Galerie drátenictví, ve které paní Dana Soukupová zachovává jedno ze starých řemesel. Turisté mohou navštívit Keltský skanzen, který buduje Keltská divadelní společnost Vousův kmen.

Naučná stezka na Čertovo sedlo připomíná historii a pověst skalního útvaru. Obec postupně opravila a osadila věžními hodinami všechny tři návesní kaple. Renovací prošla i malá kaplička pod Ostromeč a 16 křížků v okolí.

V posledních letech je hlavní investicí výstavba vodovodu a kanalizace.

Obec očima hodnotitelské komise ocenění Oranžová stuha

V obci probíhá úzká spolupráce místních spolků na zachování drobného chovu zvířat a zemědělství.

Zdařilé využití brownfieldů, obnova a využití bývalých zemědělských areálů na nezemědělské činnosti.

Probíhá nadstandardní oboustranně výhodná spolupráce obce s drůbežářským podnikem sídlícím na okraji katastru obce.

Obdivuhodné je zakládání drobných vodních ploch v zemědělské krajině soukromým zemědělcem.

Potěšující je vysazení obecního sadu na rekultivovaném pozemku.

Vítězné obce minulých ročníků ocenění Oranžová stuha

rok	celostátní vítěz	kraj
2022	Mažice	Jihočeský
2019	Třeštice	Vysočina
2018	Svrkyně	Středočeský
2017	Čejetice	Jihočeský
2016	Větrkovice	Moravskoslezský
2015	Kozojídky	Jihomoravský
2014	Hošťálková	Zlínský
2013	Prlov	Zlínský
2012	Rudka	Jihomoravský
2011	Řepeč	Jihočeský
2010	Francova Lhota	Zlínský
2009	Telecí	Pardubický
2008	Partutovice	Olomoucký
2007	Těšetice	Olomoucký

Fotografie na obálce a straně 3 – Libor Sváček
Fotografie na straně 5 – archiv Oranžové stuhy, obec Mažice, vítěz Oranžové stuhy roku 2022
Ostatní fotografie – archiv obcí

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65, 110 00 Nové Město
www.eagri.cz, info@mze.cz

ISBN: 978-80-7434-728-3